UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IOAN. PETRI || MAFFEII,|| BERGOMATIS,|| E SOCIETATE || IESV,|| HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI.|| SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI IV.||

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Francisci Capralis, Ad Io. Baptistam Montanum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-64627

Visual Library

FRANCISCI CAPRALIS, AD Io. Baptiſtam Montanum.

SVperioris anni res geſtas in vniuer-
mini ſcripſi ad te antea fuſius: nunc
ſint deinceps acta narrabo. In ditione
Barptolemæi dynaſtæ verſatus adhuc
eſt Ficeredius, vbi Chriſtiani ſubinde
facti complures, in ijs nobiles aliquot.
Cætera ex ipſiusmet Ficeredij litteris
cognoſcentur. Porro in hac vrbe Cochinoco, vbi ferme
agit Balthaſar Lupius, multæ confeſſiones per interpre-
tem ſanè magno cum animarum fructu ab eodem ex-
ceptæ. Complures etiam inſigni ante id tempus pertina-
cia, flexêre tandem animos, & præter omnium ſpem ſe-
ſe ad Chriſtum adiunxêre. Præterea, cùm graue inſtaret
huic neophytorum gregi periculum partim ab ipſomet
regulo, qui à Chriſtiana religione vehementer abhor-
ret; partim etiam à quorundam leuitate, qui nondum
erant in fide fundati; diuinitus factum eſt nec opinan-
tibus nobis, vt multi primùm ad verbum Dei audien-
dum, deinde etiam ad Baptiſmi ſacramentum accede-
rent: & hoc ipſo tempore numerus augebatur in dies.
Quo de genere toto quoniam ad vos puto Balthaſarem
ipſum plura ſcripturum; hæc ſtrictim attigiſſe contentus,
tus, veniam ad res Amaguſanas, qua in vrbe ego, & Lu-
douicus frater, & Laurentius Iaponius hyemauimus
hoc anno, ipſius Amaguſani Toni rogatu: qui ſibi E-
uangelij audiendi cauſſa crebris me litteris inuitabat:
nec mihi, nec ijs quos ea de re conſului, vllo pacto omit-
tenda viſa eſt adeò præclara Chriſtianæ propagandæ
religionis occaſio. Fūdum igitur venimus primùm, quod
nomine oppidum in primis munitum ac frequens, quidam
dam ex Toni popularibus obtinet. Hic, vbi è naui deſcen-
dimus, obuiam nobis è nobilitate prodiere permulti cum
ſine lectica, qua trium circiter millium interuallo ad op-
pidum vſque deueherer. neque tamen ea ſum vſus, quã-
quam id illis admodum ęgrè ferentibus. Bonzorum de
inde

inde cœnobio excepti ſumus, vnde ipſi cum ſuis idolis Toni iuſſu paulo ante migrauerant. Huc ille nobis cùm xenia protinus miſiſſet, paulo pòſt ipſemet nos gratulabundus inuiſit. Affuère mox magiſtratus etiam, publicè gratias agentes nobis, quod ad legem Dei prædicandam veniſſemus ad ſe. Paucis dehinc diebus in adeundis officij cauſſa principibus, & ciuium beneuolentia concilianda conſumptis; conciones in eodem cœnobio haberi cœptæ: ad quas præter cæteram turbam Tonus quoque cum arcis præfecto & alijs proceribus ventitabat, eo quidem animi ſenſu, vt ex ijs aliquot ipſo ſtatim initio baptiſmum expeterent. Sed enim Diabolus in humani generis perniciem intentus, cùm futuræ meſſis copiam cerneret, conatui noſtro ſeſe vehementer obiecit. Dynaſta Xichienſis eſt Amaguſano finitimus, cuius in ditione nonnullas habemus Eccleſias, Michaele Vaſæo præſide; is ad Luſitanorum allicienda nauigia, tantiſper dum eos falleret, ſuſcepta Chriſtiana religione, deinde per ſummum ſcelus perfidiamque deſerta; dæmonis instinctu (quem ſibi apparentem aſpectabili forma & adorare coram & alloqui dicitur) nec non Bonziorum iuſſu, quos plerunq; graues aduerſarios experimur, cognita propenſione Amaguſani populi ad fidem Euangelicam; tam multiplices adhibuit machinas ad Tonũ cæterosque ab ea mente auertendos; vt res tota frigere continuò cœperit. Quod ego magno meo dolore cùm vidiſſem; ne in ijs locis operam diutius perderẽ; parum abfuit quin re infecta redirem. ſed ne nullum omnino extaret operæ pretium, placuit experiri ecquid in oppido vicino profici poſſet, cùm alijs nominibus celebri, tũ quod illic Tonus maiorem ferè partem temporis habitat: ſed ibi quoque deſertoris eiuſdem, & aliorum Diaboli ſatellitum ſcelere aditus nobis omnes ad animarum ſalutem obſtructos offendimus. itaque trium circiter menſium ibidem ſpatio per ingentes labores, ſummamque hyemis aſperitatem exacto, cùm nulla iam ſuperesſet rei bene gerendæ ſpes; ecce tibi repente immutata diuinitus voluntate Amaguſanus Tonus baptiſmũ

efflagitat, idq; cum multis, quos imitati deinceps in ijs quoq; vicis, & oppidis plurimi ſeſe ad Chriſtianã Eccleſiam aggregarũt. in ijs etiam (quod mirere) Bonzius concionator inſignis, idemq; princeps Icoxuanæ familiæ, q in his locis hominũ ſecta Lutherianæ videlicet [illegible] pa reſpõdet: ſiquidẽ ad beatitudinẽ requiri aliud nihil affirmant, præter vnius nomẽ Amidæ: eiuſque præſtantiſſimis & ſalutaribus humano generi meritis [illegible] quis opera virtutis, & ſuam cuiuſq; induſtriam eſſe præterea neceſſariã ducat. Cõuerſus ad Chriſtũ eſt etiã Toni filius adoptiuus, eximia ſpe ſummæ virtutis adoleſcẽs: huic ante baptiſmum magna fuére cũ Bõzijs, & Camiſama Toni vxore certamina. ſed omnes difficultates Deo adiuuante ꝑrupit amor cognitæ veritatis, & mira quædam animi inuicti conſtantia. idemq; duodecimo quàm renatus eſt die, cùm audiſſet nos profectionẽ parare, voluit omnino vel minima quæq; delicta ſacramento cõfeſſionis eluere. ac mihi negãti opus eſſe, quod è receti baptiſmo emerſiſſet ab omni labe purus ac ſplendidus, inſtitit nihilominus ille, cũ diceret ignorare ſe quidnã ſibi euenturũ eſſet abſente me. Ceſſi igitur denique intenſis officio precibus, & aures neophyto præbui, ſalutaiter, tã diſpoſitè ſingula recenſenti, vt non ſine ſtupore ego quidẽ oblatam eius animo lucem, & impertita diuinitus chariſmata recognoſcerem. Atque hæc antequam ego diſceſſi. poſtea verò (quemamodũ ad me delatũ eſt) Camiſama accerſitum adoleſcentem interrogauit num Chriſtiana ſacra ſuſceperit, quãquam inuita ac repugnãte ſe. Ille verò quod erat fatetur ingenuè. Tũ indignata mulier, & ſua in eũ beneficia, & illius ingratum in ſe animum exprobrans; iubet illum vultu ſeuero confeſtim e ſua domo faceſſere, neque ſuum in conſpectum venire poſt hac. qua denuntiatione adoleſcens non modò non exterritus eſt; ſed etiam diſertè reſpõdit: ingenti ſe gaudio exſilij ignominiam, & incommoda pro Chriſti nomine ſubiturũ. ſed cùm ad templum à neophytis nuper exſtructũ veniſſet, reiq; totius manaſſet oppido rumor, adfuit Tonus ipſe continuò, & Bonzio quodã nobili ſe

cum

cum adhibito, qui adoleſcentem à teneris educarat; multis precibus mitigata Camiſama, in eius gratiã innoxiũ filium incolumi Chriſtiana fide reſtituit. Cum his ergo manipulis Dei beneficio Bũgum verſus inde profectus; Fundum ex itinere attigi denuo: prolatisque Toni litteris, quibus ad audiendum verbum Dei cunctos adhortabatur, ea fuit rerum cõuerſio, is ardor animorum, vt qui paulo ante nefario conatu prædicationẽ Euangelij vel maximè diſtinuerant, in ijs etiã quidam è numero Bonziorum, immutati ſubitò ſeſe ad nos adiuuandos enixè conferrent. Itaq; diebus octo decemve quibus ibi ſubſtitimus, præter aliam turbam, plus viginti è principibus ad Chriſtum adiuncti ſunt. exædificandi præterea tẽpli curã mandata certis hominibus, tantus denique omnium exſtitit motus, vt cùm primùm huc redirẽ, ſeſe Chriſtianos fore vniuerſi promitterent. ipſe verò dynaſta Fũdanus cur nomen Chriſto dare ſuperſederet, id cauſſæ afferebat, quod è patrijs legibus neceſſe foret ſibi, dũ gens tota prophanos ritus abijciat, publicis eorum ludis atque celebritatibus intereſſe. itaque baptiſmo in proximum annum dilato, precandi formulas interim è catechiſmo ediſcebat. Qui in Amaguſanis finibus baptizati ſunt, eorum numerus in vniuerſum eſt duum circiter millium. In Bungenſi autem ditione conuerſi aliquot: quidam etiam languentes erecti. Iam verò in ipſa quoque Xichi regione, quamuis deſertore illo dynaſta fremente minaciter, cùm aliqua facta eſt ad Chriſti gregem acceſſio, tum inſuper edita nonnulla ſunt veræ fidei ac pietatis illuſtria documẽta. Cùm enim è neophytis quidam propoſita capitis pœna perterritus, quæ humana fragilitas eſt, à Chriſti nomine defeciſſet; id vxor eius ita indignè tulit, vt vnà cum filio ſeſe à viri conuictu & cõſortio protinus remoueret, fortiter increpãs: Auertat à me Dominus, vt cũ eo viuam, qui mortis metu Chriſtum eiurauerit: quo facto miſer ille compunctus intimis ſenſibus, & culpã agnoſcẽs, noctu clã ad Michaelem Vaſæum acceſſit: & effusè flens, ducensque ex alto corde ſuſpiria, locum pœnitentiæ ſuppliciter petijt, pa-

ratus tanti peccati quodlibet ſubire ſupplicium para-
iam certum ſibi eſſe affirmans, relicta patria familia-
que omnibus in Chriſtianorum loca migrare, vbi reli-
gionem ſuſceptam liberius colere ſibi liceret. nobil-
lit fidem. nocte intempeſta ipſe cum fratre ac duobus
præterea conſilij eiuſdem ſocijs, abijt. qui omnes fa-
miliari & agris, facta iam ſemente, neglectis, vagi & e-
gentes Chriſto ſeruire potius, quàm domi diuites, & a-
pud Principem gratioſi ac potentes idola colere, malue-
runt. Nec minor in cæteris illius terræ neophytis quan-
quam numero paucis teneriſque virtus enituit. Graui-
bus enim edictis contra Chriſti cultores a tyranno pro-
poſitis; tantum abfuit, vt illi ab inſtituto recederent, vt
etiam in exſilium voluntarium Chriſtianorum oppida
patrijs focis boniſque relictis abire; vel ſi res ita ferret,
vitam pro Chriſto profundere communi conſenſu de-
creuerint. Qua cognita re, dynaſta damnum ſimul & in-
uidiam veritus, reuocauit edicta: & accito ad ſe Michae-
li noſtro multa promiſit.

Facata eſt vrbs in primis celebris, quæ hoſtili clade
cum alijs oppidis nuper incenſa & euerſa, ac denuo pro-
pter loci opportunitatem exſtrui cœpta, paulatim ſpe-
ciem veteris frequentiæ recepit: numeratque iam nunc
ædificiorum ad tria millia, cùm decem millibus ante
cenſeretur. hic ego & Ludouicus in tranſitu dies qua-
tuor vel quinque morati, Chriſtianos aliquot fecimus:
multo plures vtique facturi, ſi menſem vnum ibi pere-
re licuiſſet, is erat hominum vndique concurſus ad nos.
Aedificabat ibidem hoc tempore templum ſuo ſumptu
neophytus quidam. totus verò grex aliquem ſacerdotem
magnopere poſtulabat: ſed nemo erat quem daremus,
magno ſanè meo dolore: nam & illius populi inclina-
tio ad fidem; & ingens nationum varietas eodem com-
mercij cauſſa confluentium, præclaram oſtendit copio-
ſæ materiem frugis. Nuper etiam dynaſta quidam de-
cem circiter à Cochinoco leucis, & locum nobis tem-
plo excitando, & in parochi ſumptus vectigal annuum
detulit. Alijs item locis noſtri ob idipſum ſunt expe-
tantur

petuntur: ſed tanta paucitas eſt, vt nedum alia quęrere,
ſed ne parta quidem tueri poſſimus: perit enim non vno
loco Chriſtiana res operarum inopia: quanto animi no
ſtri mœrore non dico. magna tamen eramus in ſpe fore,
vt Dominus pro ſua clementia ac bonitate ſubſidium
nobis aliquod tam neceſſario tempore mitteret: præſa-
giebatque neſcio quo modo mens, te quoque affuturũ.
optabam quidem certè vel maximè: non ſolùm vt ami-
ciſſimi viri congreſſu & colloquio fruerer: ſed etiam vt
exemplo tuo monitus ipſe me recolligerem, quippe iam
pridè varijs curis & occupationibus valde diſtractus. No
bis Deus vberem gratiam & ſui nominis caritatem
cunctis infundat, vt omnibus in rebus ei quàm diligen-
tiſſimè ſeruiamus. Amen. Cochinoci. ix. Calend. Octo-
bris. MDLXXI.

LVDOVICI FROII ad Antonium Quadrium in Indiam.

QVA mentis humanæ peruerſitate fieri
dicendum eſt, Pater, vt quæ nobis Deus
bona largitus eſt, ea carendo fere magis
quàm fruendo ſentiamus: Id adeò ex o-
bitu Varandoni Comidoni clariſſimi at
que optimi viri quotidie certius ego qui
dem experior. cuius de incredibili ſtudio erga nos no-
menque Chriſtianum vniuerſum, licet ſæpius te per lit-
teras docuerim ante hac; tamen hoc tempore, cùm ille
ingenti mœrore bonorum omnium in bello ceciderit,
faciendum mihi exiſtimaui, vti paulo fuſius ad te perſcri-
berem, nam & grati memoriſque animi officium id vti-
que poſtulat, & ipſa commemoratio laudum ipſius, le-
niet aliqua ex parte dolorem meum; & ad celebritatẽ &
gloriam Diuinæ prouidentiæ pertinere videtur, intelli-
gi, nobis, in tam remotis regionibus inter Bonziorũ in-
ſidias, & intenta in nos barbarorum tela verſantibus, nõ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN